

Bijlage 1

Het herontwerp van de MAPS

Siep Kroonenberg
n.s.kroonenberg@eco.rug.nl

Deze zomer heeft de MAPS redactie gediscussieerd over een nieuwe vormgeving. De mogelijkheden zijn de laatste jaren enorm toegenomen en daarvan zouden we best wat mogen terugzien in de MAPS.

Papierformaat

Nu bijvoorbeeld de MAPS wordt ge-offset kunnen we afwijken van het aloude A4 formaat. In de discussie over de nieuwe opmaak is even gespeeld met de mogelijkheid van een veel kleiner formaat, met een éénkoloms-opmaak. Dat zou het leven aanzienlijk vereenvoudigen, maar uiteindelijk besloten we toch twee kolommen te handhaven, zowel uit esthetische voorkeur als omdat het veel papier bespaart. Wel is het formaat nu korter en iets smaller.

Fonts

We hebben ook gekozen voor een tweede font-familie, voor gebruik in o.a. koppen en bijschriften. Deze tweede fontfamilie is Adobe's versie van Frutiger. Tevens fungeert Frutiger-Bold buiten math mode als vervanger voor Times-Bold. Frutiger is iets verkleind ten opzichte van Times om ze beter met elkaar te laten harmoniëren.

Na rijp beraad hebben we afgezien van een ander tekstfont: we verwachtten dat dat teveel technische problemen met zich mee zou brengen.

Het is nogal bewerkelijk om fonts te installeren in \TeX . Daarom bieden we auteurs de optie van een vereenvoudigde font setup met de standaardfonts Times en Helvetica.

Typografische parameters

Vrijwel alle opmaak-parameters moeten speciaal afgestemd worden op een twee-kolomsopmaak. Om te beginnen is de tekstkolom veel smaller. Om niet nog meer van de breedte af te snoepen moet er dus niet teveel worden ingesprongen, dwz. niet te ver en niet te vaak. 'Niet te ver' was een kwestie van parameters veranderen; vanwege 'niet te vaak' hebben we enkele list-achtige structuren geïntroduceerd die helemaal niet inspringen; inplaats van inspringen wordt er een regel overgeslagen.

Uitvullen gaat ook slechter naarmate de tekstkolom smaller wordt. Daarom is uitvullen binnen list-structuren uitgezet.

Een smallere kolom maakt het aan de andere kant mogelijk om met een kleinere letter en krappere regelafstand te werken: die zijn op respectievelijk 9,5 en 11 punt ingesteld.

Een twee-kolomsopmaak kan makkelijk rommelig en onrustig worden, ook al omdat de bladspiegel zo vol is. Een populaire methode om orde te scheppen is het laten lijnen van regels in beide kolommen. Voor een deel kan dit tot stand worden gebracht door de verticale maten goed te kiezen, maar er zijn altijd elementen die het stramien verstoren. Dus is er een mechanisme nodig om daarna weer terug te keren tot het stramien. \TeX leent zich slecht tot dit soort rekenpartijen, maar Taco heeft er wat op gevonden.

De aanhef van bijlagen was een mooie gelegenheid om even uit het gareel te lopen, door gebruik te maken van het tweede font en door te spelen met de uitlijning.

Een desktop publishing programma (PageMaker) heeft goede diensten bewezen bij het snel uittesten van verschillende fontfamilies en bladindelingen.

Eénkoloms opmaak

Er zijn altijd bijdragen die een bredere kolom nodig hebben. De bladspiegel van de éénkoloms-variant is $\frac{3}{4}$ van de standaard bladspiegel. Zonde van al dat lege oppervlak, maar regels over de volle breedte lezen nu eenmaal niet lekker. We hebben de mogelijkheid gecreëerd om voor b.v. verbatim de volle breedte te gebruiken, en om marginal notes in de brede buitenkantlijn te plaatsen.

Paginaheaders- en footers zijn identiek aan die van de twee-kolomsopmaak, althans wat betreft uiterlijk. We hopen dat dat voldoende is om de eenheid te bewaren.

Tenslotte

Op het moment dat ik dit schrijf weet ik nog niet hoe het zal uitpakken voor de MAPS in zijn geheel: de stijlfile is op dit moment alleen uitgetest op een aantal oude MAPS artikelen. Ongetwijfeld zal er de komende nummers nog één en ander worden opgepoetst aan de nieuwe MAPS stijl. Natuurlijk zijn we benieuwd wat de lezers ervan zullen vinden: commentaar is welkom.